

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
(УкрДУЗТ)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор УкрДУЗТ



С.В. Панченко

«28» грудня 2018 р.

Затверджено на засіданні Вченої ради університету протокол № 9 від «27» листопада 2018 р.

Введено в дію наказом № 211 від «28» грудня 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти

Харків 2018

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Українського державного університету залізничного транспорту (далі Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту Українського державного університету залізничного транспорту (далі УкрДУЗТ) з метою запобігання плагіату в наукових, навчально-методичних та навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників УкрДУЗТ, здобувачів вищої освіти всіх рівнів та форм підготовки.

1.2. Система запобігання та виявлення академічного плагіату є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

1.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає процедури та заходи:

- а) із формування етосу, який не сприймає академічну нечесність;
- б) створення умов, що унеможливлюють академічний плагіат;
- в) виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях;
- г) притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

1.4. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчальні праці науково-педагогічних, наукових та інших працівників УкрДУЗТ, випускні кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти всіх рівнів та форм підготовки.

1.5. Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату здійснюється за допомогою сервісів компаній, з якими УкрДУЗТ на момент перевірки має діючі договори. За результатами перевірки формується звіт, що містить загальний відсоток унікальності авторського тексту, посилання на скопійовані джерела, вказує на неоригінальні частини тексту, виділяючи їх кольором у звіті.

1.6. За загальну організацію процесу перевірки на наявність ознак академічного плагіату наукових публікацій та дисертаційних робіт відповідає науково-дослідна частина університету.

За загальну організацію процесу перевірки на наявність ознак академічного плагіату випускних кваліфікаційних робіт та навчальної літератури відповідають центр оцінювання якості вищої освіти та дистанційного навчання і навчально-методичний центр університету.

1.7. Центр оцінювання якості вищої освіти та дистанційного навчання, навчально-методичний центр та науково-дослідна частина УкрДУЗТ розробляють та оприлюднюють в репозитарії нормативну документацію, щодо забезпечення діяльності системи запобігання та виявлення академічного плагіату в університеті, а також методичні вказівки (рекомендації) із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових працях та навчальних роботах інформаційні джерела.

2. ПОНЯТТЯ ТА ТЕРМІНИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ У ПОЛОЖЕННІ

«**Автор**» – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

«**Академічна доброчесність**» – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

«**Академічний плагіат**» – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Види академічного плагіату:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Деякі джерела виокремлюють ще декілька видів академічного плагіату, які можуть бути зведені до зазначених вище.

«**Випускна кваліфікаційна робота**» – одна з форм державної атестації здобувачів вищої освіти освітніх рівнів «бакалавр», «магістр», яка застосовується з метою контролю набутих студентом у процесі навчання компетентностей, необхідних для виконання ними майбутніх професійних обов'язків.

«**Етос**» – узагальнена характеристика культури певної соціальної спільноти, яка виражена в системі їх панівних цінностей і норм поведінки.

«**Обман**» – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітньої процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

«**Необ'єктивне оцінювання**» – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

«**Самоплагіат**» – «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів».

Види самоплагіату:

- дуплікація публікацій – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація

(цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт, як нових наукових робіт;

- дублювання наукових результатів – публікація одних і тих самих наукових результатів, в різних статтях, монографіях, інших наукових працях, як нових результатів, які публікуються вперше;
- подання у звітах з виконання наукових проектів результатів, що містилися у попередніх роботах, як отриманих при виконанні відповідного проекту;
- агрегування чи доповнення даних – суміщення старих і нових даних без їх чіткої ідентифікації з відповідними посиланнями на попередні публікації;
- дезагрегування даних – публікація частини раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію;
- повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

«Списування» – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

«Твір» – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті УкрДУЗТ (монографія, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації).

«Фабрикація» – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

«Фальсифікація» – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

«Цитата» – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

3. ЗАХОДИ З ФОРМУВАННЯ ЕТОСУ, ЩО НЕ СПРИЙМАЄ АКАДЕМІЧНУ НЕЧЕСНІСТЬ

3.1. Формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали.

3.2. Ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників УкрДУЗТ, здобувачів вищої освіти всіх рівнів з цим Положенням та іншими документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат.

3.3. Введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки фахівців з вищою освітою навчальних дисциплін, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного

менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності.

3.4. Сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації УкрДУЗТ, раді молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти, про правила наукової етики.

3.5. Введення до виховної роботи факультетів, кафедр, освітніх центрів заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат.

3.6. Розміщення на веб-сайтах періодичних видань УкрДУЗТ викладу етичних норм публікації та рецензування статей.

4. ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1. Заходи спрямовані на виявлення плагіату при підготовці випускних кваліфікаційних робіт.

4.1.1. Проведення заходів щодо запобігання проявів плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти забезпечується кафедрами, навчально-методичним центром, інформаційно-обчислювальним центром та центром оцінювання якості вищої освіти та дистанційного навчання за алгоритмом, наведеним в Додатку 1 на схемі 1.

4.1.2. Кафедри:

- інформують здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, цього Положення та документів, що унормовують запобігання академічному плагіату та встановлюють відповідальність за плагіат;
- оприлюднюють розпорядження про затвердження тем випускних кваліфікаційних робіт на сайті УкрДУЗТ, забезпечуючи їх неповторність, організовують публічний захист випускних кваліфікаційних робіт;
- контролюють внесення випускних кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти до внутрішньої закритої/відкритої бази в «хмарній системі»;
- контролюють подання здобувачами вищої освіти заяв щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи (додаток 2) та підготовку відповідальною особою Акта перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів (додаток 4);
- здійснюють допуск до захисту випускної кваліфікаційної роботи кожного студента на основі аналізу додатків 2 (заява щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи) та 4 (Акт перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів) рішенням засідання кафедри;
- надають пропозиції до навчально-методичного центру щодо заходів із запобігання проявів плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти.

4.1.3. Здобувачі вищої освіти (студенти):

- заповнюють і підписують заяву щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи (додаток 2). Цією заявою підтверджується факт

відсутності в роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, й інформованість про можливі санкції у випадку виявлення плагіату. Відмова у заповненні та підписанні заяви автоматично тягне за собою не допуск студента до захисту випускної кваліфікаційної роботи;

- надають для завантаження та перевірки випускну кваліфікаційну роботу відповідальному на факультеті за спеціальністю/освітньою програмою;
- несуть відповідальність за:
 - неподання або несвоєчасне подання своєї випускної кваліфікаційної роботи для перевірки у порядку, визначеному цим Положенням;
 - недотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;
 - порушення загальноприйнятих правил цитування та посилань на використані інформаційні джерела. В цих випадках робота спрямовується на доопрацювання та повторну перевірку. За повторне порушення робота відхиляється, а здобувачу призначається нова дата захисту.

4.1.4. Робота може бути допущена до захисту після проведення перевірки на наявність текстових збігів. Рішення про допуск роботи до рецензування та подальшого захисту ухвалюється на засіданні кафедри при наявності позитивного висновку в Акті перевірки випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів, наданого відповідальною особою, та при наявності заяви здобувача щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи.

За рішенням кафедри робота може бути направлена на доопрацювання та повторну перевірку при наявності значної кількості текстових збігів.

У разі негативного висновку під час повторної перевірки, робота відхиляється, а здобувачу призначається нова дата захисту.

4.1.5. Центр оцінювання якості вищої освіти та дистанційного навчання організовує та контролює роботу відповідальних осіб на факультетах за спеціальністю/освітньою програмою та здійснює щорічний контроль за дотриманням Положення шляхом вибіркової перевірки не менше 5 % від загальної кількості випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти відповідного освітнього рівня або за відповідним зверненням учасників освітнього процесу.

4.2. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових творів (окрім дисертацій та публікацій у фахових виданнях УкрДУЗТ) та навчальних видань (підручників та посібників), які видаються вперше, проводяться за алгоритмом, наведеним у Додатку 1 на схемі 2.

4.2.1. Усі підготовлені до друку наукові твори та навчальні видання розглядаються на засіданнях (наукових семінарах) кафедр, інших структурних підрозділів, в яких працюють автори творів.

4.2.2. При рекомендації твору до друку твір має бути перевірений на відсутність академічного плагіату відповідальною особою навчально-методичного центру/науково-дослідної частини із складанням Акта перевірки (Додаток 4).

4.2.3. Висновок про невиявлення академічного плагіату у творі вноситься до рішення, ухваленого засіданням (науковим семінаром).

Якщо наявність текстових збігів (запозичень) у перевірених творах не перевищує 40 %, робота може бути рекомендована до видання. У разі перевищення 40 % текстових збігів робота потребує доопрацювання та повторної перевірки.

4.2.4. За об'єктивність висновку про невиявлення академічного плагіату відповідальність несе керівник структурного підрозділу.

4.3. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових періодичних видань УкрДУЗТ проводяться за алгоритмом, наведеним у Додатку 1 на схемі 3.

4.3.1. Перед поданням на розгляд Вченої ради університету періодичного наукового видання УкрДУЗТ редакційна колегія перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату (із складанням на кожну публікацію Акту перевірки за формою Додатку 4), про що складається висновок, який підписує головний (відповідальний) редактор наукового видання.

Якщо наявність текстових збігів (запозичень) у публікації не перевищує 20 %, вона може бути рекомендована до опублікування. У разі перевищення 20 % текстових збігів робота повертається автору на доопрацювання.

4.3.2. За об'єктивність висновку про невиявлення академічного плагіату відповідальність несе головний (відповідальний) редактор видання.

4.4. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при рекомендації до захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів проводяться за алгоритмом, наведеним у Додатку 1 на схемі 4.

4.4.1. Здобувач вищої освіти рівня кандидат наук/доктор філософії/доктор наук заповнює і підписує заяву щодо самостійності виконання дисертаційної роботи (додаток 3) чим підтверджується відсутності в роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, й інформованість про можливі санкції у випадку виявлення плагіату. Відмова у заповненні та підписанні заяви автоматично тягне за собою не допуск здобувача до захисту дисертаційної роботи

4.4.2. При розгляді дисертації, виконаної в УкрДУЗТ, на науковому семінарі (засіданні кафедри) проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату, про що складається Акт (Додаток 4).

4.4.3. Висновок про невиявлення академічного плагіату в дисертації, виконаній в УкрДУЗТ, та її авторефераті вноситься до рішення, ухваленого науковим семінаром (засіданням кафедри).

Якщо наявність текстових збігів (запозичень) у перевірній дисертаційній роботі не перевищує 20 %, робота може бути рекомендована до подання у Спеціалізовану вчену раду. У разі перевищення 20 % текстових збігів робота потребує доопрацювання та повторного розгляду на науковому семінарі (засіданні кафедри).

4.4.4. За об'єктивність висновку про невиявлення академічного плагіату в дисертації виконаній в УкрДУЗТ, відповідальність несуть завідувач кафедри та науковий керівник здобувача.

4.4.5. Перед прийняттям дисертації, поданої для захисту до спеціалізованої вченої ради УкрДУЗТ, секретар спеціалізованої вченої ради та комісія, призначена

спеціалізованою вченою радою для попереднього розгляду дисертації, перевіряють дисертацію на відсутність академічного плагіату (із складанням Акту перевірки за формою Додатку 4).

4.4.6. У висновку комісії, призначеної спеціалізованою вченою радою для попереднього розгляду дисертації, зазначається невиявлення академічного плагіату в дисертації та авторефераті.

4.4.7. На офіційному веб-сайті УкрДУЗТ в розділі, в якому міститься інформація про роботу спеціалізованої вченої ради, що прийняла до захисту дисертацію (опубліковану монографію) особи, яка здобуває ступінь доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, оприлюднюються в електронному вигляді:

- автореферат дисертації – не пізніше ніж за 30 календарних днів до дати захисту дисертації;
- дисертація (монографія) та відгуки офіційних опонентів – не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті дисертації.

4.4.8. У разі невиконання вимог, передбачених п. 4.4.7 цього Положення, засідання спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації не проводиться.

4.4.9. Відповідальність за дотримання вимог, передбачених пунктом 4.4.5-4.4.8 цього Положення, несуть голови спеціалізованих вчених рад.

4.4.10 У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеню така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.

5. ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

5.1. Особа, яка виявила академічний плагіат у науковій чи навчальній праці або дисертації працівника, здобувача вищої освіти УкрДУЗТ чи в дисертації, поданій до захисту в спеціалізованій Вченій раді УкрДУЗТ, має право звернутися до Науково-технічної комісії Вченої ради УкрДУЗТ з письмовою заявою.

5.2. Заява щодо виявлення академічного плагіату розглядається на засіданні Науково-технічної комісії Вченої ради УкрДУЗТ, яка приймає відповідний висновок.

5.3. Науково-технічна комісія Вченої ради УкрДУЗТ може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових та навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників УкрДУЗТ, дисертаціях та авторефератах за власної ініціативи.

5.4. Відповідальність науково-педагогічних, наукових та інших працівників УкрДУЗТ за академічний плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями та Правилами внутрішнього розпорядку УкрДУЗТ.

6. ТЕХНІЧНА ПІДТРИМКА ПЕРЕВІРКИ НАУКОВИХ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПРАЦЬ НА НАЯВНІСТЬ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

6.1. Положення набуває чинності з моменту його затвердження Вченою радою УкрДУЗТ і введення в дію наказом ректора.

6.2. З метою забезпечення ефективності застосування цього Положення центр оцінювання якості вищої освіти та дистанційного навчання разом з НДЧ наприкінці навчального року готує стислий висновок про практику його застосування, який може містити рекомендації для внесення змін та доповнень. Такий висновок виноситься на розгляд Вченої ради УкрДУЗТ.

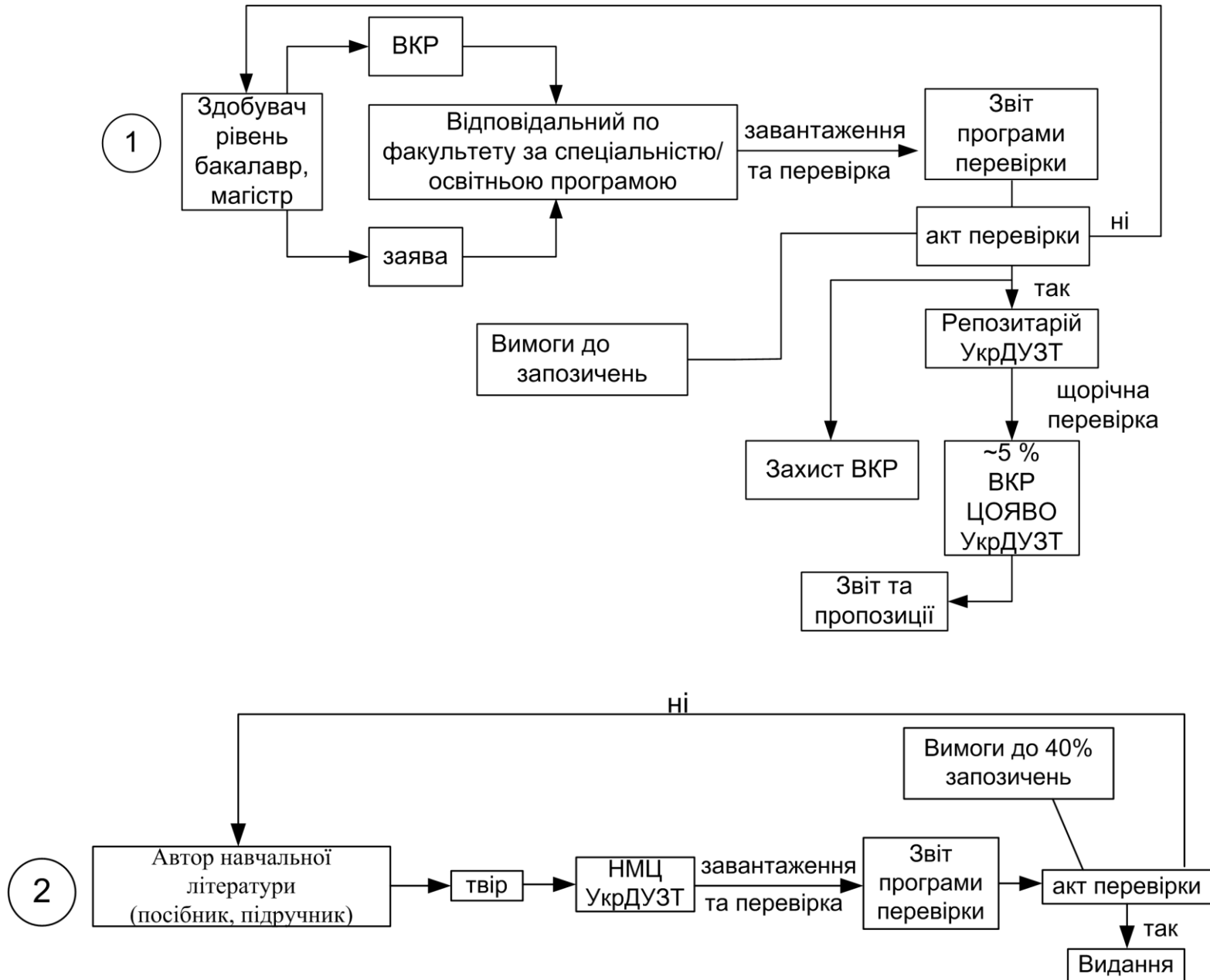
6.3. Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату на офіційному сайті УкрДУЗТ розміщується посилання на сервіси з перевірки наукових праць на наявність плагіату.

6.4. У відповідності до положень меморандумів між Міністерством освіти і науки України та компаніями, які здійснюють сервіс перевірки робіт на плагіат («Антиплагіат», «Plagiat.pl») та наявних договорів, співробітникам УкрДУЗТ може надаватись можливість безоплатної перевірки дисертаційних робіт та наукових праць, які подані до спеціалізованих вчених рад/наукових видань УкрДУЗТ. Перевірка здійснюється з використанням власних баз даних (репозитарію), відкритих бібліотек та баз даних компаній, постачальників послуг.

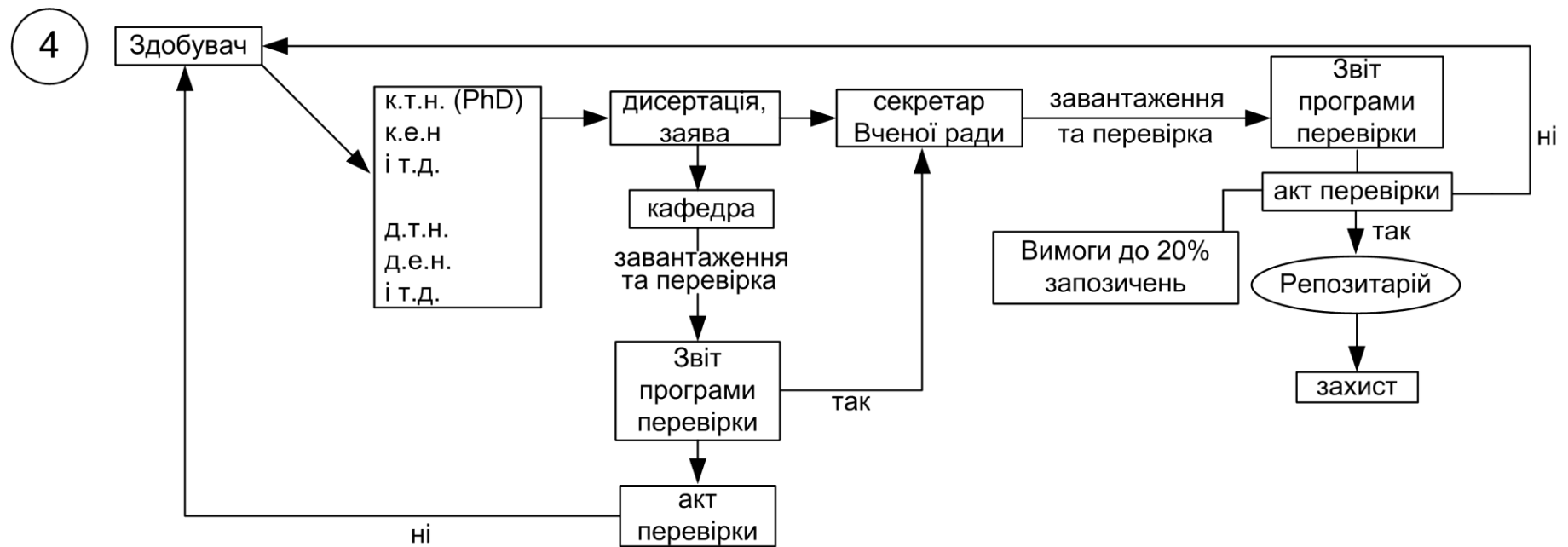
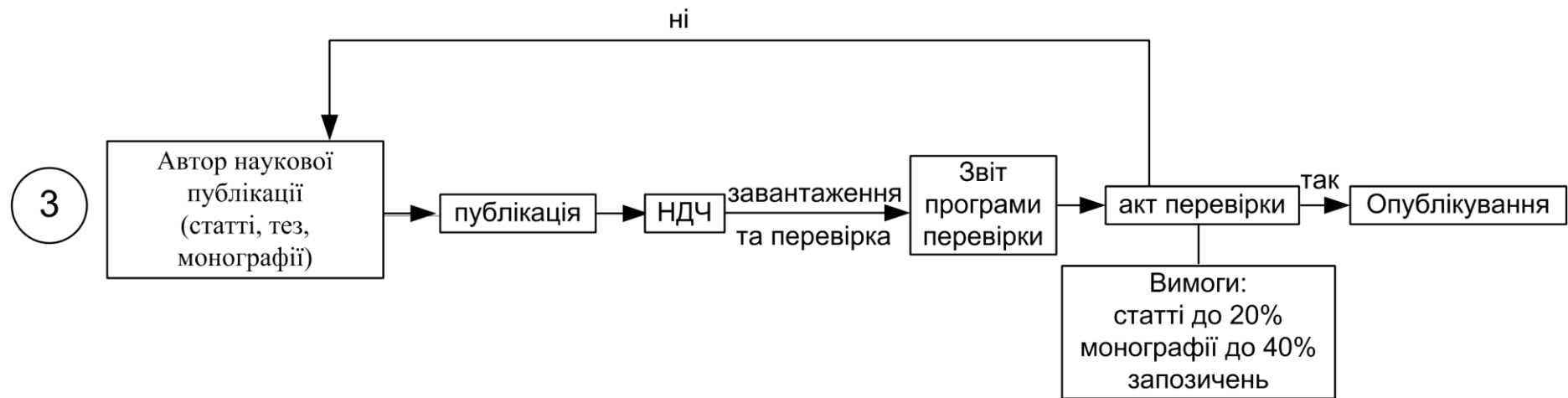
Проректор з наукової роботи

Г.Л. Ватуля

«___» _____ 2018 р.



Продовження додатку 1



Додаток 2**ЗАЯВА****щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи**

Я, _____ (П.І.Б.),
студент _____ курсу групи _____ заявляю: моя випускна кваліфікаційна робота на
тему «_____» (назва роботи),
яка подається для захисту у експертну комісію із захисту бакалаврської/магістерської
робіт _____ (назва спеціальності),
виконана самостійно і не містить ознак плагіату. Всі запозичення з друкованих та
електронних джерел, у тому числі із захищених раніше випускних кваліфікаційних робіт,
кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з чинним Положенням, за яким виявлення плагіату є підставою
для відмови в допуску моєї роботи до захисту та застосування дисциплінарних заходів.

Дата

Підпис

Додаток 3**ЗАЯВА****щодо самостійності виконання дисертаційної роботи**

Я, _____ (П.І.Б.),
здобувач вищої освіти рівня кандидат наук/доктор філософії/доктор наук заявляю: моя
дисертаційна робота на тему «_____» (назва роботи),
яка подається для захисту у Спеціалізовану Вчену раду при УкрДУЗТ для здобуття
наукового ступеню _____ (кандидата наук/доктора
філософії/доктора наук) за спеціальністю _____
(шифр та назва спеціальності),
виконана самостійно і не містить ознак плагіату. Всі запозичення з друкованих та
електронних джерел, у тому числі із захищених раніше кандидатських і докторських
дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з чинним Положенням, за яким виявлення плагіату є підставою
для відмови в допуску моєї роботи до захисту у Спеціалізованій Вченій раді.

Дата

Підпис

Додаток 4**АКТ**

перевірки _____ (вказати вид роботи)

на наявність текстових збігів

Відповідно до даних сервісу _____ праця «_____», автор:
_____ (ПІБ автора повністю)

містить _____ % авторського тексту.

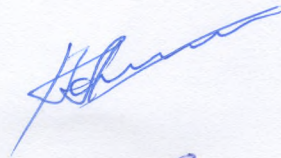
Перевірку виконав _____ (ПІБ відповідальної особи).

Дата

Підпис

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор
«___» _____ 2018 р.



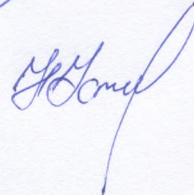
В.М. Астахов

Голова первинної
профспілкової організації
«___» _____ 2018 р.



І.М. Войтов

Юрисконсульт
«___» _____ 2018 р.



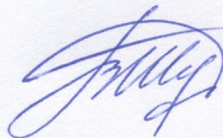
Н.А. Устинова

Начальник центру оцінювання
якості вищої освіти та
дистанційного навчання
«___» _____ 2018 р.



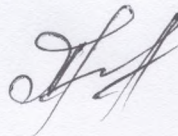
О.С. Саяпін

Начальник навчально-методичного
центру
«___» _____ 2018 р.



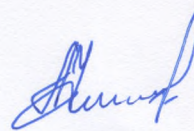
Д.В. Шумик

Декан факультету інформаційно-
керуючих систем та технологій
«___» _____ 2018 р.



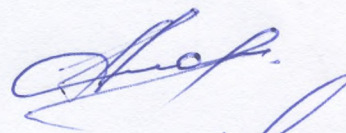
О.М. Прогонний

Декан механіко-енергетичного
факультету
«___» _____ 2018 р.



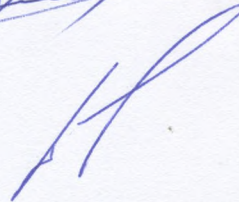
О.В. Устенко

Декан будівельного факультету
«___» _____ 2018 р.



О.О. Скорик

Декан факультету управління
процесами перевезень
«___» _____ 2018 р.



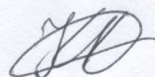
Д.І. Мкртич'ян

Декан факультету економіки
транспорту
«___» _____ 2018 р.



Ю.Є. Калабухін

Директор навчально-наукового
центру гуманітарної освіти
«___» _____ 2018 р.



К.Е. Колесник